

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด”

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

จังหวัดเลย

สารบัญ

เรื่อง แผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

จังหวัดเลย

ส่วนที่ ๑	บทนำ	๑
๑.๑	หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒	วัตถุประสงค์	๒
๑.๓	เป้าประสงค์	๒
๑.๔	นิยามและความหมาย	๒
ส่วนที่ ๒	สถานการณ์การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓	๕
๑.	ผลการดำเนินงานของจังหวัดเลยที่ผ่านมาและแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ	๕
๒.	การตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะเพื่อปรับปรุงให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะในระยะปลายทางที่มีประสิทธิภาพ	๕
๓.	กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย	๕
๔.	สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย	๙
ส่วนที่ ๓	แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดเลย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๓
●	กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย	๑๓
●	วัตถุประสงค์	๑๔
●	เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๔
●	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๕
●	คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์	๑๖
●	มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้ประสบความสำเร็จ	๒๑
๑.	มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	๒๑
๒.	มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)	๒๔
๓.	มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)	๒๖
๔.	มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)	๒๘
๕.	มาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	๓๐
๖.	มาตรการการจัดการขยะพลาสติก	๓๑
๗.	มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)	๓๒
●	มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ	๓๕
●	มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง	๔๙
●	ภาคผนวก	๕๒

แผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดเลย

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ด้วยคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ลงมติเห็นด้วยกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืนลดผลกระทบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญ ได้แก่ การลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิดการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของภาคการผลิตรวมทั้งลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย เพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนต่อไป ขยะมูลฝอยที่ได้จากการคัดแยกจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ ส่วนที่เหลือจะนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนการนำไปผลิตเป็นพลังงาน ถือเป็นผลพลอยได้ โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนมาลงทุนหรือร่วมลงทุนตามความเหมาะสม แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) จะเป็นกรอบแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนำไปขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ต้นทางได้มีการส่งเสริมมาตรการ ๓ Rs รวมถึงการดำเนินการคัดแยกขยะ ซึ่งประสบความสำเร็จในการคัดแยกขยะอินทรีย์ โดยการจัดตั้งถังขยะเปียกครบทุกครัวเรือน และการคัดแยกขยะอันตรายชุมชน โดยการจัดตั้งถังขยะอันตรายชุมชนครบทุกหมู่บ้าน/ชุมชน กลางทาง มุ่งเน้นการจัดการระบบการเก็บขนขยะให้มีประสิทธิภาพ และปลายทาง มุ่งเน้นในการกำจัดขยะให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล รวมถึงส่งเสริมการจัดกลุ่ม Clusters และเนื่องจากปัจจุบันได้เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้เกิดขยะติดเชื้อจากชุมชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหน้ากากผ้า และหน้ากากอนามัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามมาตรฐาน เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมทั้งความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน กระทรวงมหาดไทยจึงได้แจ้งมาตรการเกี่ยวกับการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มายังผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน และเป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) จังหวัดเลยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้จะมุ่งเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน การจัดการขยะอันตรายชุมชน การผลักดันการดำเนินการรวมกลุ่ม Clusters ให้เกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการขยะติดเชื้อในชุมชนในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของจังหวัด ทั้งส่วนราชการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระหว่างหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
๓. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้ส่วนราชการในระดับจังหวัด ระดับอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ เป้าประสงค์

๑. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๒. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
๓. ขยะอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๔. ขยะติดเชื้อในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๕. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว วัสดุ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, ๒๕๓๕)

ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว วัสดุ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครีวเรื้อน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๘)

ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการโดยขยะที่ย่อยสลายนี้ เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึง ๖๔% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้ เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ร้อยละ ๓๐ ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกรรมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียง ร้อยละ ๓ ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะทั่วไป (General waste) มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร ฟิล์มเปื้อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้ เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ จะพบประมาณ ร้อยละ ๓ ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้(กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๘)

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ

- (๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัดการตรวจชันสูตรศพ หรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง
- (๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมี กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์ และกระจกปิดสไลด์
- (๓) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือดหรือน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สาลี ฝ้ายก๊อส ฝ้ายต่าง ๆ และท่อยาง
- (๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

การลดปริมาณ (Reduce) คือ การคำนึงถึงปัญหามูลฝอยที่มีปริมาณมากมายในครัวเรือนที่เป็นภาระต่อการคัดแยก และทำให้บ้านรกรุงรัง หลักการสำคัญคือก่อนใช้ เช่น การไปจ่ายข้าวที่ตลาดทุกครั้งควรนำถุงผ้า ไปด้วย เพื่อลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติก หรือการเลือกซื้อสินค้าจากห้างสรรพสินค้าก่อนหยิบซื้อสินค้าใดควรพิจารณาก่อนว่าบรรจุภัณฑ์ที่เราเลือกซื้อนั้นสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ไม่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ตะกร้าหรือภาชนะบรรจุอื่น ๆ ที่สามารถใช้ซ้ำได้หลายๆ ครั้ง การเลือกซื้อสินค้า

ในปริมาณที่เหมาะสมต่อการบริโภคและการใช้งาน การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ประเภทเติมได้ (Refill) การเลือกซื้อสินค้าที่มีปริมาณมากแทนการซื้อสินค้าที่มีปริมาณน้อยเพราะไม่เพียงแต่ได้สินค้าราคาถูกแล้ว ยังช่วยลดปริมาณมูลฝอยได้ด้วย

การใช้ซ้ำ (Reuse) คือ การนำสิ่งของที่จะทิ้งเป็นมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ หรือใช้ซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้คุ้มค่าง่อนการทิ้งเป็นมูลฝอย เพื่อยืดอายุการใช้งาน หรือมีการประยุกต์ใช้ เช่น การนำขวดกาแฟที่หมดแล้วมาใส่น้ำตาล

การคิดใหม่ Rethink (Mindset) คือ เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดของแต่ละบุคคล ให้มีความตระหนักถึงวิกฤตการณ์ปัญหาขยะและให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาที่เริ่มจากตนเอง เช่น การลดปริมาณขยะและมีการคัดแยกขยะที่ครัวเรือนอย่างถูกต้องเหมาะสม มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นกิจวัตรประจำวัน ไม่ได้ทำตามกระแสเพียงอย่างเดียว แต่ทำจากใจหรือจากจิตสำนึกที่ดี

ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ การรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง ภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดีโดยรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับไกลและใกล้ อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การให้รางวัล (Reward) คือ การสร้างรางวัลหรือผลตอบแทนที่เกิดจากความสามารถ ความดี ความชอบ หรือชนะการแข่งขัน หรือการประกวดเพื่อเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจ

ส่วนที่ ๒

สถานการณ์การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. ผลการดำเนินงานของจังหวัดเลยที่ผ่านมาและแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

จังหวัดเลยมีการดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยจังหวัดเป็นหน่วยกำกับดูแลการปฏิบัติการกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง อำนาจหน้าที่ในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตลอดจนการจัดระบบการกำจัดขยะมูลฝอยโดยรวมของจังหวัดซึ่งเป็นอำนาจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังปรากฏทั้งในพระราชบัญญัติเทศบาลพุทธศักราช ๒๔๙๖ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากนี้ ในการอนุมัติ อนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบริหารจัดการขยะ

๒. การตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะเพื่อปรับปรุงให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะในระยะปลายทางที่มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลย ระบุว่า สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดเลย จำนวน ๕๘ แห่ง มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยบ่อที่ปิดดำเนินการ จำนวน ๗ แห่ง คงเหลือสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เปิดดำเนินการ จำนวน ๕๑ แห่ง ปัจจุบันมีการตรวจสอบและประเมินความถูกต้องตามหลักวิชาการ สุขาภิบาลโดยคณะทำงานของจังหวัดและอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำขยะไปกำจัดได้ ปรากฏว่ามีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยจำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเชียงคาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอีก ๕๐ แห่ง ยังไม่มีการรับรองจากคณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด เนื่องจากไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งปรากฏว่า ทั้ง ๕๐ แห่ง ยังใช้วิธีการเทกอง (Open Dump) การฝังกลบแบบเทกองที่มีการควบคุม (Control Dump) การเผากลางแจ้ง (Open Burning)

๓. กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

จากสถานการณ์ปริมาณขยะในจังหวัดเลย ซึ่งมีปริมาณขยะสะสมค้างเก่าที่กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ปริมาณการเกิดขยะใหม่ ซึ่งมีขยะทุกประเภท ทั้งขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตรายชุมชน ขยะอิเล็กทรอนิกส์ มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรม จังหวัดเลยจึงได้กำหนดแนวคิดการดำเนินการ และการกำหนดเป้าหมายในการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภทโดยยึดจากแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) กำหนดกรอบการดำเนินงาน ๓ ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด กลางทาง เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปลายทาง ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การนำหลัก ๖Rs คือ Rethink (Mindset) Responsibility Reduce Reuce Recycle Reward : การคิดใหม่ ความรับผิดชอบ ใช้น้อย ใช้น้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ การให้รางวัล และหลักปรัชญา ๖R ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคมและประชาชน นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา และการนำกรอบนโยบายสำคัญของกระทรวงมหาดไทยมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ แนวคิดการจัดการขยะรีไซเคิล

จังหวัดเลยได้ดำเนินการรณรงค์การจัดการขยะครัวเรือนเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดและให้เกิดความร่วมมือในการคัดแยกขยะของครัวเรือน โดยการสร้างขยะให้มูลค่าและสามารถนำมาสร้างสวัสดิการให้แก่ชุมชนได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและชุมชนได้ประโยชน์จากการบริหารจัดการขยะโดยการจัดตั้งกองทุน/ธนาคารขยะขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน ในปัจจุบันจังหวัดเลยได้จัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิล จำนวน ๑๐๒ แห่ง มีสมาชิก ๔๔,๑๓๓ ครัวเรือน มีเงินสวัสดิการ ๒๐,๙๕๖,๙๒๗ บาท จ่ายสวัสดิการแล้ว ๗๘๖ ราย เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑,๗๘๓,๓๐๒ บาท เงินสวัสดิการคงเหลือ ๙,๑๗๓,๖๒๕ บาท

ในส่วนของศูนย์ราชการจังหวัด ได้จัดทำโครงการ “สำนักงานปลอดขยะ” จังหวัดเลย (Zero Waste Office) โดยให้ส่วนราชการ หน่วยงาน ที่มีสำนักงานตั้งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัดเลย และบริเวณโดยรอบ จำนวน ๓๔ หน่วยงาน ดำเนินการคัดแยกขยะ โดยจัดหาภาชนะเพื่อรวบรวมขยะรีไซเคิลหรือขยะขายได้ นำมาจำหน่ายทุกสองเดือน ณ บริเวณลานจอดรถ ศาลากลางจังหวัดเลย (หลังใหม่) ฝั่งข้างโรงเรียนเมืองเลย โดยเริ่มดำเนินโครงการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ปริมาณขยะรีไซเคิลที่นำมาซื้อ - ขาย จำนวน ๑๗,๕๙๘ กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าขยะ จำนวน ๒๖,๓๘๐ บาท

๓.๒ แนวคิดการจัดการขยะอันตราย

ธนาคารขยะรีไซเคิลทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะนำเงินจากกองทุนธนาคารขยะส่วนหนึ่งไปจัดซื้อไซ้ไก่ เพื่อนำมาแลกขยะอันตรายจากประชาชน มาเก็บรวบรวมไว้ ณ จุดรวมขยะอันตรายขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล จากนั้น ทุก ๆ ๖ เดือน จังหวัดเลยโดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเลยจะทำการสำรวจปริมาณขยะอันตราย เมื่อได้ปริมาณที่สมควรขนย้าย จึงมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย นำพาหนะเฉพาะไปรับขยะอันตรายเป็นรายอำเภอมาเก็บรวบรวมไว้สถานที่จัดเก็บขยะอันตรายที่จังหวัดจัดไว้ เพื่อเตรียมนำส่งยังสถานที่กำจัด ณ โรงงานมีมาตรฐานในจังหวัดสระบุรี

๓.๓ แนวคิดการจัดการขยะติดเชื้อ

ได้มีการจัดตั้งถังขยะติดเชื้อตามหลักสาธารณสุข ณ สำนักงาน หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานพยาบาล และสถานที่สาธารณะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ได้มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ขอความร่วมมือประชาชนห่อหุ้มหน้ากากที่ใช้แล้วให้มิดชิดก่อนทิ้งลงในขยะทั่วไป กรณีหน้ากากอนามัยที่ใช้ในสถานบริการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และรักษาพยาบาล เมื่อใช้งานแล้วถือเป็นขยะติดเชื้อ ส่งไปกำจัดให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ณ เทศบาลนครอุดรธานี

๓.๔ แนวคิดการจัดการกากอุตสาหกรรม

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย ดำเนินการกำกับดูแลและแนะนำให้โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดขออนุญาตนำกากอุตสาหกรรมอันตรายและกากอุตสาหกรรมไม่อันตรายไปกำจัดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ณ โรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรมอันตราย

๓.๕ การจัดการขยะเปียก/ขยะอินทรีย์

ดำเนินการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือน และการนำขยะเปียกไปใช้ประโยชน์ในระดับครัวเรือน สถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศาสนสถาน สถานประกอบการ สถานที่ราชการ เริ่มต้นจากการทำให้เห็นการเรียนรู้เป็นแบบอย่าง เช่น การจัดทำถังขยะเปียกไว้ในจวนผู้ว่าราชการจังหวัด บ้านพักรองผู้ว่าราชการจังหวัด และขยายผลไปยังทุกภาคส่วนต่าง ๆ โดยการเชิญชวนประชาสัมพันธ์การกำจัดถังขยะเปียกครัวเรือน รวมทั้ง

การนำขยะเปียกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ในระยะเวลาเริ่มต้นตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน มีจำนวนครัวเรือนที่จัดทำถังขยะเปียกแล้ว จำนวน ๒๒๗,๔๕๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

จัดทำเสวียน (เสวียน คือ ของใช้ชนิดหนึ่งทำด้วยหญ้า ฟาง หวาย หรือตอก ถัก หรือมัดให้ยาวแล้ว ขดเป็นวงกลม อาจมีหูจับด้วย) โดยทำต้นแบบเริ่มที่ในจวนผู้ว่าราชการจังหวัดและบริเวณโดยรอบศาลากลางจังหวัดเลย เพื่อเป็นการกำจัดเศษใบไม้ เศษหญ้า กิ่งไม้เล็ก ๆ และได้ขยายผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ อีกทั้งส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ที่ได้จากการทำเสวียน

๓.๖ การจัดการขยะทั่วไป

จังหวัดเลยได้ร่วมกับบริษัทเอกชน ดำเนินการส่งเสริมให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล จัดหาเครื่องอัดขยะโดยธนาคารขยะรีไซเคิลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการคัดแยกขยะและรับบริจาคถุงพลาสติก พลาสติกทุกชนิด กล่องนม UHT กล่องน้ำผลไม้ โดยมีกรรมวิธีการอัดขึ้นรูปเป็นก้อน ๆ ละประมาณ ๓๐ - ๕๐ กิโลกรัม เมื่อรวบรวมได้ปริมาณ ๒๔๐ ก้อน ส่งขายให้กับสาขาของบริษัทที่มาเปิดสาขาในพื้นที่ และรายได้จากการขายขยะทั่วไปจะนำเข้ามาสมทบกองทุนธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๗ การดูแลรักษาความสะอาดตามถนนสายหลัก สายรองในพื้นที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกหน่วย มีการจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ใช้ยานพาหนะเป็นรถจักรยานยนต์พ่วงข้างออกเก็บขยะตามเส้นทางและสถานที่สาธารณะ ทำให้เกิดความคล่องตัว สะดวก และรวดเร็ว รวมทั้งสิ้น ๑๐๕ ชุด อีกทั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วยังร่วมกิจกรรมการณรงค์และร่วมเก็บกวาด Pick & Walk ในทุกโอกาส

๓.๘ การสร้างขวัญกำลังใจ แรงจูงในการทำงาน

จังหวัดเลย ได้ตั้งเป็นวาระสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดเลย “THAILOEI ๔.๐” โดยมีการมอบรางวัลแก่นายอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองท้องที่ ที่สามารถดำเนินการจัดทำถังขยะเปียกในครัวเรือนได้ครบร้อยละ ๑๐๐ ในที่ประชุมกรมการจังหวัด รวมทั้งที่มีการบริหารจัดการขยะดีเด่น นอกจากนี้แล้วยังได้มีการมอบของขวัญปีใหม่และจัดเลี้ยงอาหารพิเศษแก่ “ผู้จัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสังคม” ได้แก่ พนักงานเก็บขยะ พนักงานกวาดถนน พนักงานประจำรถขยะ ในจวนผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ในช่วงเทศกาลปีใหม่ของทุกปี รวมทั้งพชมภาพยนตร์พร้อมครอบครัวเป็นการตอบแทน การนำคณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ปกครองท้องที่ไปทัศนศึกษาดูงาน ที่มีการบริหารจัดการขยะต้นแบบ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน ฯลฯ

๓.๙ การรวบรวมขยะมูลฝอย และการเก็บขนย้าย

โดยขยะทั่วไปที่เหลือจากการคัดแยกที่ต้นทางจะถูกขนส่งไปที่ปลายทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักในกลุ่ม Cluster ไปฝังกลบ ณ บ่อขยะโคกช้างให้ เทศบาลเมืองเลย, บ่อขยะเทศบาลตำบลเชียงคาน ฯลฯ โดยจะมีกระบวนการในรวบรวมและเก็บขนย้ายขยะอันตรายอย่างเป็นขั้นตอนที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๑๐ การกำจัดขยะมูลฝอย

การกำจัดขยะทั่วไปที่เหลือจากการคัดแยกที่ต้นทางแล้ว จังหวัดเลยได้แบ่งกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยออกเป็น ๕ กลุ่ม Clusters โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด ประกอบด้วย

กลุ่ม Clusters ที่ ๑ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงคาน จำนวน ๙ แห่ง โดยมีเทศบาลตำบลเชียงคานเป็นเจ้าภาพ ได้มีการกำจัดขยะแบบฝังกลบ (บ่อฝังกลบที่ถูกหลักสุขาภิบาลขนาด

๔๐ x ๑๒๐ x ๓) และได้จัดทำแผนร่วมกันโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่ม Clusters นำขยะมาทิ้งร่วมกันกับเทศบาลตำบลเชียงคาน

กลุ่ม Clusters ที่ ๒ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากชม จำนวน ๘ แห่ง โดยมีเทศบาลตำบลปากชมเป็นเจ้าภาพ ซึ่งในกลุ่ม Clusters ที่ ๒ ได้มีแผนร่วมกันในการจัดหาสถานที่กำจัดขยะ รวมทั้งการเสนอขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และที่สาธารณะประโยชน์เป็นสถานที่กำจัดขยะร่วมของกลุ่ม Clusters

กลุ่ม Clusters ที่ ๓ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอท่าวาสุดี อำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้ายและอำเภอนาแห้ว จำนวน ๒๙ แห่ง โดยมีเทศบาลตำบลท่าวาสุดีเป็นเจ้าภาพ ซึ่งในกลุ่ม Cluster ที่ ๓ ได้มีแผนร่วมกันในการจัดหาสถานที่กำจัดขยะ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโคกใหญ่ได้เสนอเรื่องเพื่อขอใช้ที่สาธารณะประโยชน์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

กลุ่ม Clusters ที่ ๔ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอภูกระดึง อำเภอหนองหิน และอำเภอผาขาว จำนวน ๑๔ แห่ง โดยมีเทศบาลตำบลภูกระดึงเป็นเจ้าภาพ ซึ่งในกลุ่ม Clusters ที่ ๔ ได้มีแผนร่วมกันในการจัดหาสถานที่กำจัดขยะ ซึ่งเทศบาลตำบลภูกระดึงอยู่ระหว่างการขอใช้พื้นที่กับกรมป่าไม้ จำนวน ๕ ไร่ ๓ งาน ๒๐ ตารางวา และมีการตรวจสอบสภาพป่าเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ อุดรธานี ส่งข้อมูลการรายงานกรมป่าไม้ เพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการการใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

กลุ่ม Clusters ที่ ๕ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองเลย อำเภอวังสะพุง อำเภอภูหลวง อำเภอนาดูน และอำเภอเอราวัณ จำนวน ๔๐ แห่ง โดยมีเทศบาลเมืองเลยเป็นเจ้าภาพ ได้มีการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยและมีแผนที่จะดำเนินการโดยให้เอกชนเข้ามาลงทุนก่อสร้างและบริหารโรงงานคัดแยกและแปรรูปมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งได้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ปรึกษาโครงการดำเนินการศึกษาออกแบบรายละเอียดระบบการบริหารจัดการมูลฝอยที่เหมาะสมกับปริมาณและสภาพพื้นที่บริเวณที่กำจัดมูลฝอยและวิเคราะห์ข้อเสนอการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดมูลฝอยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ได้ส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) แล้ว และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมลพิษระดับจังหวัด ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้เห็นชอบในเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว และกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่าคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการฯ มีมติรับทราบในหลักการโครงการและมีข้อสังเกตของคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการฯ จำนวน ๙ ข้อ เพื่อให้เทศบาลเมืองเลยดำเนินการเพิ่มเติมตามข้อสังเกตแล้วส่งให้คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการฯ พิจารณาอีกครั้ง ซึ่งขณะนี้จังหวัดเลยได้จัดส่งเรื่องดำเนินการตามข้อสังเกตดังกล่าวกลับไปให้คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการฯ เพื่อพิจารณาแล้ว

๓.๑๑ การถอดบทเรียนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดเลย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ในระดับประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ พร้อมการเชิดชูเกียรติให้แก่จังหวัดที่มีการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” โดยจังหวัดเลยได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นจังหวัดชนะเลิศที่มีการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ในระดับประเทศในกลุ่มจังหวัดขนาดกลาง ๒ ปีติดต่อกัน เพื่อค้นหาปัจจัยแห่งความสำเร็จดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัดเลยจึงได้ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยดำเนินการถอดบทเรียนการจัดการ

ขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” โดยจากการถอดบทเรียนหน่วยงานผู้ถอดบทเรียนได้ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด” ของจังหวัดเลย ได้แก่

- (๑) ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดให้ความสำคัญ
  - (๒) การกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดมีขั้นตอน กระบวนการ ดำเนินการที่ชัดเจน
  - (๓) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นต้น
- ในส่วนข้อเสนอแนะจากการถอดบทเรียน เช่น
- (๑) การรณรงค์สร้างจิตสำนึกอย่างจริงจังต่อเนื่อง
  - (๒) การพัฒนาระบบเก็บขนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง
  - (๓) การขอใช้พื้นที่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีพื้นที่สำหรับกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

๔. สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

ที่	เป้าประสงค์	ผลการดำเนินงาน
๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง		
๑.๑	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจัดการขยะมูลฝอย	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
๑.๒	ครัวเรือน ร้อยละ ๑๐๐ มีการบริหารจัดการขยะอินทรีย์	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
๑.๓	ครัวเรือนร้อยละ ๗๐ เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย	คิดเป็นร้อยละ ๗๘
๑.๔	ครัวเรือนร้อยละ ๕๐ เข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนธนาคารขยะในพื้นที่	คิดเป็นร้อยละ ๕๘
๑.๕	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่าย “อาสาสมัครรักษ์โลก” อย่างน้อยปีละ ๓ ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
๑.๖	หมู่บ้าน ตำบล อำเภอในพื้นที่จังหวัดเลยทุกแห่งปลอดโฟม (NO FORM) และจังหวัดเลยสามารถประกาศเป็นจังหวัดปลอดโฟมภายใต้โครงการ “เมืองเลยสะอาดปราศจากโฟม (NO FORM) ภายในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒	

ที่	เป้าประสงค์	ผลการดำเนินงาน
	- หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ”เมืองเลยสะอาดปราศจากโฟม (NO FOAM)	คิดเป็นร้อยละ ๕๑
	- ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ เพื่อกำหนดมาตรฐานแนวทางและแผนการดำเนินการตามโครงการ	คิดเป็นร้อยละ ๕๓
	- จัดกิจกรรมเปิดโครงการ การลงนามความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจภาคเอกชน/สถานประกอบการอุตสาหกรรม/สถานศึกษา/วัด/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขยายเครือข่าย	คิดเป็นร้อยละ ๕๒
	- ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อทุกช่องทางเพื่อสร้างกระแสให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดเลย	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
	- หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ภาคเอกชน/สถานประกอบการอุตสาหกรรม/สถาบันการศึกษา/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตามและรายงานผลการดำเนินงานให้จังหวัดทราบทุกเดือน	คิดเป็นร้อยละ ๕๓
	- จัดกิจกรรมประกาศหมู่บ้านปลอดภาชนะโฟม (NO FOAM) ตำบลปลอดภาชนะโฟม (NO FOAM) และอำเภอปลอดภาชนะโฟม (NO FOAM) ตามลำดับ	คิดเป็นร้อยละ ๕๑
	- จัดกิจกรรมประกาศ “จังหวัดเลยเป็นจังหวัดปลอดโฟม (NO FOAM) ภายใต้โครงการ”เมืองเลยสะอาดปราศจากโฟม (NO FOAM) ในวันสิ่งแวดล้อมไทย ๔ ธันวาคม	คิดเป็นร้อยละ ๕๒
๑.๗	<p>ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดเลยร้อยละ ๕๐ มีการเข้าร่วมโครงการ “คืนกล่องนมให้โรงเรียน”</p> <p>- แจ้าง ประสานขอความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาธิการจังหวัดเลย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่</p>	คิดเป็นร้อยละ ๘๕

ที่	เป้าประสงค์	ผลการดำเนินงาน
	การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อเชิญชวนโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการ	
	- ประชาสัมพันธ์โครงการชี้แจงแนวทางและวิธีการดำเนินการ	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
	- เครื่องอัดพลาสติกเพื่อให้อัดกล่องนมเพื่อให้บริการแก่โรงเรียนทุกสังกัดและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง	คิดเป็นร้อยละ ๕๒
๑.๘	ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการร้อยละ ๑๐๐ มีการรณรงค์โครงการเก็บถุงพลาสติกและกล่อง U.H.T.ขายหรือส่งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
๑.๙	ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๕๐ มีการจัดการขยะต้นทาง - จัดประชุมชี้แจงให้ความรู้แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตามหลัก ๓ช ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ (๓R Reduce Reuse และ Recycle) และหลักการ “ประชารัฐ”	คิดเป็นร้อยละ ๘๑
	- จัดให้มีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ	คิดเป็นร้อยละ ๘๒
	- ให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะโดยจัดหาภาชนะเพื่อรวบรวมขยะรีไซเคิลหรือขยะขายได้ นำมาจำหน่าย	คิดเป็นร้อยละ ๘๔
	- รายงานผลการดำเนินงานโครงการให้จังหวัดทราบเป็นประจำ	คิดเป็นร้อยละ ๘๒
๑.๑๐	สถานศึกษา โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๕๐ มีการจัดการขยะต้นทาง	คิดเป็นร้อยละ ๘๒

ที่	เป้าประสงค์	ผลการดำเนินงาน
๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง		
๒.๑	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
๒.๒	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๘๐ มีการวางระบบการเก็บขนหรือมีประกาศเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีการเก็บขน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
๒.๓	หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง		
๓.๑	ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ร้อยละ ๘๐ ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	คิดเป็นร้อยละ ๗๗
๓.๒	ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องร้อยละ ๑๐๐	คิดเป็นร้อยละ ๗๘
๓.๓	กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ในแต่ละจังหวัด มีการจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอย โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ส่วนที่ ๓

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดเลย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

การจัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของจังหวัดเลยเพื่อกำหนดเป็นนโยบายและทิศทางด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้จะมุ่งเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง การจัดการขยะอันตรายชุมชน การผลักดันการดำเนินการรวมกลุ่ม Clusters ให้เกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติและระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการจัดการขยะติดเชื้อในชุมชนในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และเพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานให้แก่ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

๑. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

๒. กำหนดกรอบการดำเนินงาน ๓ ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

- ต้นทาง → มุ่งเน้นการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดต้นทาง
- กลางทาง → เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ปลายทาง → ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๓. การนำหลัก ๖Rs คือ Rethink (Mindset) Responsibility Reduce Reuse Recycle Reward : ประกอบด้วย การคิดใหม่ ความรับผิดชอบ ใช้น้อย ใช้น้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ การให้รางวัล และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคมและประชาชน นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา

๔. การนำกรอบนโยบายสำคัญของกระทรวงมหาดไทยมาใช้ในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนดำเนินการ

การขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะ : ผ่านกลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
<p>ใช้หลักการบริหารขยะต้นทาง ๖ Rs</p> <p>Rethink (Mindset) Reduce Responsibility Reuse Recycle Reward</p> <p>หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย</p> <p>ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคมและประชาชน</p>	<p>๑. อปท. ดำเนินการ</p> <p>๒. การรวบรวมขยะมูลฝอยและเก็บขน</p> <p>- ขยะทั่วไป (อปท.) - ขยะอันตราย (อปท.)</p> <p>๓. การจำหน่าย</p> <p>- บริษัทเอกชน (พลาสติก+กล่องนม) - ผู้ประกอบการในพื้นที่</p>	<p>๑. การกำจัดขยะมูลฝอยโดยถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>- ฝังกลบ/รีไซเคิล/ไฟฟ้า/พลังงาน/ขยะอันตราย</p> <p>ส่งกำจัด (อบจ.)</p> <p>๒. การจัดกลุ่ม CLUSTERS</p> <p>- แต่งตั้งคณะทำงาน - จัดหาสถานที่กำจัด - จัดประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน - ขออนุญาตตามกฎหมาย</p>

- หมายเหตุ ๑. ขยะอันตราย หมู่บ้าน ชุมชน เก็บรวบรวม(ถังแดง) อปท. เก็บรวบรวมไว้ที่จุดรวม
๒. องค์การบริหารส่วนจังหวัด มอบหมายให้รับผิดชอบในการรวบรวม เก็บขนขยะอันตราย จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อนำไปกำจัดโดยถูกต้องตามหลักวิชาการ

พันธกิจ

๑. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
๒. ส่งเสริมให้นำหลัก ๖Rs มาใช้ในการลดการเกิดขยะมูลฝอย โดยการสร้างความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิด (Rethink) เกี่ยวกับการลดการเกิดขยะและให้ประชาชนได้ตระหนักว่าต้องมีความรับผิดชอบในการช่วยลดการเกิดขยะมูลฝอย โดยให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ ต้นทาง คือ ใช้น้อย (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และมีการให้รางวัลและชื่นชม (Reward) แก่ประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานเอกชนที่มีการคัดแยกขยะและมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ดี
๓. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
๔. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่ม clusters ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของส่วนราชการในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระหว่างหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
๓. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้ส่วนราชการในระดับอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๒. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
๓. ขยะอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๔. ขยะติดเชื้อในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๕. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูลผู้/เทศบาล/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

- ๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจัดการขยะมูลฝอย
- ๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เข้าร่วมอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อปี
- ๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ ๕๐ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง

๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

- ๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง
- ๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๙๕ มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่
- ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด
- ๒.๔ หมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ ๕๐ มีการติดตั้งถังขยะทิ้งหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

- ๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๘๕
- ๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ ๓๐ มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)
- ๓.๓ ขยะอันตรายชุมชนร้อยละ ๖๐ ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๓.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ไม่มีขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตกค้างตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๔. ด้านการบริหารจัดการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง

คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์ :

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอยให้ครบทุกแห่ง โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เข้าร่วมอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อปี

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” ได้ร่วมกันทำกิจกรรม ด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง ตัวอย่างของกิจกรรม เช่น กิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย กิจกรรมการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดหน่วยเฝ้าระวังเคลื่อนที่เร็วสำหรับแจ้งเหตุที่เกี่ยวกับขยะ กิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน การปลูกต้นไม้ เป็นต้น

นิยาม

อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก หมายถึง บุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละและอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง แล้วสมัครลงทะเบียนเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก”

๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ ๕๐ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง

หมายถึง หมู่บ้าน/ชุมชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยทั้ง ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ขยะอินทรีย์ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น
๒. ขยะทั่วไป เช่น บรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุอาหาร เช่น ซองและถุงพลาสติก โฟม หรือฟอล์ย เป็นต้น
๓. ขยะรีไซเคิล เช่น แก้ว กระดาษ กระจก เครื่องดื่ม กล่องเครื่องดื่มยูเอชที เศษโลหะ เป็นต้น
๔. ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย โทรศัพท์ หลอดไฟ แบตเตอรี่เคลื่อนที่ กระจกสเปร์ยบรรจุสี เป็นต้น

โดยจัดตั้งถังขยะแบบแยกประเภท หรือแยกถุง หรือมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย เช่น การทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน หรือกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง} \times 100}{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \frac{\text{ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยก}}{\text{ขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง}}$
--

๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภท ๒ ประเภท ได้แก่ ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน และภาชนะรองรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิล เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะ โปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

นิยาม

ที่สาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ ทางเดินเท้า สนามเด็กเล่น ที่จอดรถสาธารณะ ป้ายรถเมล์ เป็นต้น

๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๙๕ มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือมีประกาศมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขนขยะ มีการวางแผนการเก็บขนขยะมูลฝอย ที่สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ รวมถึงเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอย แล้วแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนขยะมูลฝอยดังกล่าว ให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร (ตามข้อ ๙ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐)

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออก มาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางระบบเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภท} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	$\text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางระบบเก็บขน ขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการจัดการ ขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่}$
--	---	---

๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตราย ของจังหวัด หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการ จัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในหมู่บ้านหรือชุมชน และมีการขน ขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนขยะอันตรายชุมชนส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดโดยตรง

นิยาม

ขยะอันตรายชุมชน หมายถึง ขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบเป็นสารที่มีอันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ กระจกสเปร์ยบรรจุสารเคมี ตลับหมึก หลอดไฟ น้ำยาล้างห้องน้ำ เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	$\text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน ไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำส่ง ไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด}$
--	---	--

๒.๔ หมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ ๕๐ มีการติดตั้งถังขยะทิ้งหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

หมายถึง หมู่บ้าน/ชุมชนจะต้องมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะติดเชื้อตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เนื่องจากการระบาดของโรคดังกล่าว ก่อให้เกิดขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าเป็นจำนวนมาก ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน โดยต้องจัดให้มีถังขยะติดเชื้อไว้ในที่สาธารณะหรือจุดรวบรวม เพื่อเป็นจุดทิ้งขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าโดยเฉพาะ ตามหนังสือสั่งการที่ มท. ๐๘๒๐.๒/ว ๑๗๕๙ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการจัดตั้งถังขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการการจัดการขยะ ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) $\times 100$ หมู่บ้าน/ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด	=	ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการจัดตั้งถังขยะหน้ากากอนามัย และหน้ากากผ้าตามมาตรการการจัดการขยะในช่วง สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
--	---	---

๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๘๕

นิยาม

๑) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ หมายถึง ขยะมูลฝอย ซึ่งคำนวณจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย คูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- * อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมือง ๐.๐๐๑๑๕ ตัน/คน/วัน
- * อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบล ๐.๐๐๑๐๒ ตัน/คน/วัน
- * อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเมืองพัทยา ๐.๐๐๓๙๐ ตัน/คน/วัน

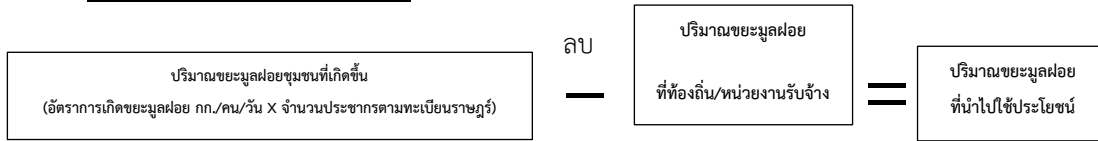
๒) ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

๓) ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เต้าเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักทำปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า ๕๐ ตัน/วัน และเต้าเผา ขนาดน้อยกว่า ๑๐ ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย

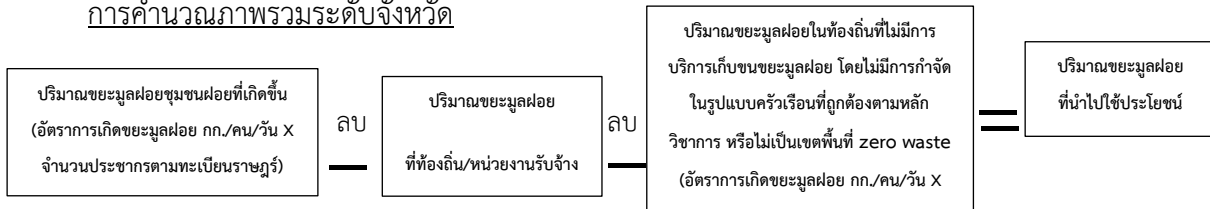
๔) ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมตลาดนัดมีสอง เป็นต้น รวมทั้งปริมาณขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

การคำนวณในเขตพื้นที่ อปท.

การคำนวณภาพรวมระดับจังหวัด

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

- ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น}}$
หรือ
- ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของ คพ. X จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร}}$

๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ ๓๐ มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะที่อยู่ในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการขนขยะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (clusters) x 100}}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพ}$$

๓.๓ ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ ๖๐ ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

หมายถึง ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมจากชุมชน ได้ส่งไปให้บริษัทเอกชนกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งกำจัดเองโดยตรง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพ รวบรวมและนำส่งบริษัทเอกชนเพื่อกำจัด

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมจากชุมชน ได้ส่งไปให้บริษัทเอกชนกำจัด} \times 100}{\text{ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมทั้งหมด}} = \text{ร้อยละของปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ}$$

๓.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ไม่มีชยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตักค้าง ตามมาตรการการจัดการชยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการกับชยะติดเชื้อ เช่น มีการจัดตั้งภาชนะรองรับชยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการจัดการชยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) หรือตามแนวทางการบริหารจัดการสถานการณ์โควิดในแต่ละจังหวัด มีการนำส่งเพื่อไปรวบรวมกับสถานพยาบาล เพื่อนำส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป โดยต้องไม่มีชยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตักค้าง เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน

๔. ด้านการบริหารจัดการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการบันทึกข้อมูลปริมาณชยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการชยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง

คำอธิบาย :

๑. บันทึกข้อมูลปริมาณชยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการชยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง หมายถึง ข้อมูลปริมาณชยะรายเดือนที่บันทึกในระบบสารสนเทศด้านการจัดการชยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.๒) มีปริมาณชยะที่เกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ เท่า เทียบกับปริมาณชยะที่คำนวณจากฐานประชากรตามทะเบียนราษฎร์

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณชยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการชยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณชยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการชยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๑๒ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔)

สูตรการคำนวณ : ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณชยะที่เกิดขึ้นในระบบสารสนเทศด้านการจัดการชยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง (ต่อเดือน)

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณชยะรายเดือนถูกต้อง} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} =$	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบันทึก ข้อมูลปริมาณชยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบ สารสนเทศด้านการจัดการชยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง
--	---

มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

๑. มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในพิธีมอบรางวัลให้แก่จังหวัดที่ชนะการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับประเทศประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยให้กระทรวงมหาดไทยรณรงค์ให้ครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดปริมาณขยะ ใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน

พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า การใช้หลักการ ๓ Rs หรือ ๓ ช : Reduce (ใช้น้อย) Reuse (ใช้ซ้ำ) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) จะส่งผลถึงขั้นตอนการกำจัดขยะปลายทาง ช่วยให้การกำจัดขยะง่ายขึ้นและลดต้นทุนการกำจัดขยะลง ถ้าเราได้รณรงค์ให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทางและทุกท้องถิ่นได้ร่วมมือกัน ก็จะทำให้สถานการณ์ขยะของประเทศดีขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำป้าย กำหนดสีเพื่อแยกขยะใส่ถุงจำนวน ๔ ประเภทสำหรับขยะจากครัวเรือน และตั้งถังขยะ ๒ สี คือ สีเหลือง สำหรับขยะรีไซเคิล และสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป สำหรับขยะในพื้นที่สาธารณะ แนวทางการจัดเก็บและการกำจัดขยะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในทุกครัวเรือนร่วมดำเนินการตามแผน ซึ่งมีขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ กระทรวงมหาดไทย

๑.๑.๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- (๑) อำนวยการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามแผน และประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ติดตามผลการดำเนินงานและสรุปรายงานผู้บังคับบัญชา
- (๓) ให้คำปรึกษา แนะนำการดำเนินงานของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๔) ให้ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

- (๑) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการขับเคลื่อนแผนฯ
- (๒) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการรณรงค์ให้ประชาชนปรับเปลี่ยนเกิดพฤติกรรม “แยกก่อนทิ้ง” และ “ทิ้งให้ถูกที่”
- (๓) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย กำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในพื้นที่

๑.๑.๓ กรมการปกครอง

- (๑) สนับสนุนการปฏิบัติตามแผน โดยกำกับให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมปฏิบัติตามแผน
- (๒) ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับอำเภอ หมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๒ จังหวัด

(๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงานกลุ่ม Clusters แต่ละพื้นที่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบให้ครบทุกกลุ่ม Clusters และรายงานให้กระทรวงมหาดไทย ทราบ

(๒) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแผนฯ พิจารณา กำหนดเวลา เป้าหมายและกิจกรรมในการคัดแยก และการเก็บขนขยะแยกประเภทของจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจภาพรวมของกิจกรรมการบริหารจัดการขยะและ กรอบระยะเวลาดำเนินการ

(๓) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน และร้านค้าในหมู่บ้าน

(๔) จังหวัดกำหนดและประกาศแผน เป้าหมายและกิจกรรม ในการคัดแยกขยะ และการเก็บ ขนขยะแยกประเภท เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดถือเป็นเป้าหมายในการ ดำเนินการร่วมกัน

(๕) ให้ทุกจังหวัดจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดร่วมกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพ Clusters ในทุกกลุ่ม Clusters เพื่อให้ได้ข้อสรุป ดังนี้

(๕.๑) ทบทวนและยืนยันการรวมกลุ่มพื้นที่ Clusters ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็น ที่สิ้นสุด สำหรับในพื้นที่เกาะเป้าหมายที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ให้จังหวัด กำหนดให้เป็น Clusters เฉพาะ

(๕.๒) ยืนยันจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters และจำนวนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในกลุ่ม Clusters ใด แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

(๖) จังหวัดจัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นปฏิบัติการตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

(๗) ให้จังหวัดจัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters ลงนามในบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละกลุ่ม Clusters หลังจากที่ได้ข้อสรุปการ รวมกลุ่ม Clusters ตาม (๕) แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

(๘) ให้จังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกลุ่ม Clusters โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับ มอบหมายตาม (๑) เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และจัดให้มีการประชุมคณะทำงานกลุ่ม Clusters เพื่อพิจารณา ให้ได้ข้อสรุปการเลือกใช้แนวทางหรือวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยภายในทุกกลุ่ม Clusters ในจังหวัด โดยให้ จังหวัดสรุปรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

(๙) เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพ Clusters ส่งแผนดำเนินงานการจัดขยะมูล ฝอยตาม (๘) ให้จังหวัด

(๑๐) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผน

๑.๓ อำเภอ

(๑) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้นายอำเภอจัดประชุมผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกำนันทุกตำบล เพื่อชี้แจงแนวทางขั้นตอน วิธีการบริหาร จัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมดำเนินการ

(๒) ดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน ร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยให้อำเภอเริ่มต้นการรณรงค์ และ ประชาสัมพันธ์ภายในกำหนดเวลาที่จังหวัดกำหนด

(๓) กำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนฯ ของจังหวัด

(๔) ในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้นายอำเภอประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการรณรงค์ให้ทุกครัวเรือนมีถังขยะ อินทรีย์ และให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้หลักการ ๓ ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ในการบริหารจัดการขยะ

(๕) ให้นายอำเภอดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกัน กำหนดให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนที่ปลอดภัย เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน นำขยะอันตรายชุมชนไปรวบรวมไว้ รอการเก็บขน

๑.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๔.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ดำเนินการจัดการขยะอันตรายชุมชนตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว ตามหนังสือชักซ้อมแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐)

๑.๔.๒ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๔.๒.๑. การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

(๑) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุม ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่เก็บขน ให้ทราบแนวทาง ขั้นตอนวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนแนวทางการคัดแยกขยะ การเก็บขยะที่กำหนด

(๒) กำหนดแนวทางหรือวิธีการจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บขยะของเจ้าหน้าที่เก็บขยะ เช่น การใช้ถุงขยะสีแยกประเภท หรือการใช้สติ๊กเกอร์สีแยกประเภทติดที่ถุงขยะ หรือการใช้เชือกสีแยกประเภทมัดปากถุงขยะ หรือการติดเทปกาวสีแยกประเภทที่ถุงขยะ เป็นต้น และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ร่วมกัน

(๓) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง” และหลักการ ๓ ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

(๔) จัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

(๕) จัดทำสัญลักษณ์กำหนดจุดรวบรวมขยะแยกประเภทในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น การจัดทำป้าย ปักธง หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นต้น ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(๖) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ วัน เวลาในการเก็บขน ระบบขนส่งขยะ วิธีการคัดแยก เส้นทางในการเก็บขน จุดรวบรวมขยะ รวมถึงการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน และประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบรับรู้โดยทั่วกัน เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ การเคาะประตูบ้าน เป็นต้น

(๗) ให้จัดทำถังขยะแยกประเภท และนำไปวางตั้งไว้ในพื้นที่สาธารณะอย่างน้อยจุดละ ๒ ถัง ประกอบด้วย ถังขยะสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป และถังขยะสีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิลตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(๘) รณรงค์และให้คำแนะนำให้ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีถังขยะอินทรีย์ทุกครัวเรือน กรณีครัวเรือนไม่มีพื้นที่จัดทำถังขยะอินทรีย์ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีจุดรวบรวมขยะอินทรีย์ ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๑.๔.๒.๒. การสร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง”

(๑) จัดให้มีการอบรมผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้วิธีการคัดแยกขยะ วัสดุรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะอันตราย

(๒) จัดให้มีการอบรมครูในโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนและการแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน และให้นักเรียนนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครอง และนำไปปฏิบัติในหมู่บ้าน/ชุมชน

(๓) ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบรมให้ความรู้แก่ผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบ หรือร่วมกันเรื่องวัน เวลา และกำหนดเส้นทางการเก็บขน รวมถึงจัดรวบรวมขยะ การบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน เพื่อนำไปประกอบการจัดทำประกาศ

๑.๕ หมู่บ้าน/ชุมชน

(๑) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการชุมชนทำการรณรงค์ ให้ความรู้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้าใจหลักการบริหารจัดการขยะโดยใช้หลักการ ๓ ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่)

(๒) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีจัดรวบรวม และคัดแยกขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน

(๓) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำถังขยะอินทรีย์รวมของหมู่บ้าน/ชุมชน และรณรงค์ให้ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำถังขยะอินทรีย์ภายในบ้านเรือน ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๑.๖ การติดตามผล

๑.๖.๑ กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ติดตามผลการดำเนินงานกับจังหวัด

๑.๖.๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

๑.๖.๓ กรมการปกครอง โดยผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ติดตามความก้าวหน้าของอำเภอหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๖.๔ ระดับจังหวัด โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้า ติดตามให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหา อุปสรรค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ

๒. มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง มีแนวทางการจัดการ ดังต่อไปนี้

๒.๑ การใช้หลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

๑) Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการซื้อของ แทนการใช้ถุงพลาสติก การไม่รับถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนการใช้โฟม การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

๒) Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วและยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ประโยชน์อื่น เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์ตใหม่ได้ การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ ไม่ทิ้งขยะ เป็นต้น

๓) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การนำวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม เป็นต้น มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นขาเทียม นำกล่องเครื่องดื่ม UHT หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาแปรรูปเป็นกระเป๋า เป็นต้น

๒.๒ การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดมูลฝอยตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด ดังนี้

๑) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๒) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๓) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์และขยะอันตราย โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว และขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถุงขยะสีส้ม หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๒.๓ การจัดการขยะโดยเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)”

เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือในการวางแผนและเลือกวิธีการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งแต่การส่งเสริม และสนับสนุนการลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ การจัดตลาดนัดขยะ การเชิญชวนเอกชนเข้ามารับซื้อขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นกระบอกเสียงในการสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จัดกิจกรรมร่วมกันในการทำความสะอาดในวันสำคัญต่าง ๆ การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดิน การทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ สำหรับการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละพื้นที่

๒.๔ มาตรการการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบ “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหาร โดยการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว ประกอบด้วย ๕ กิจกรรม ดังนี้

- ๑) กิจกรรมมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ
- ๒) กิจกรรมรณรงค์ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก
- ๓) กิจกรรมการลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
- ๔) กิจกรรมทำความดีด้วยหัวใจ งดการใช้พลาสติกและโฟมในสวนสัตว์
- ๕) กิจกรรมการจัดการขยะบุงูทะเลในพื้นที่ ๒๔ จังหวัดชายทะเล

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำของหัวหน้าส่วนราชการภาครัฐด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

๓. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอยต่อไปได้ มีแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๑ การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และปริมาณขยะมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดเก็บและนำไปกำจัดเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และนำมาเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เช่น ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้เพื่อนำไปกำจัด องค์ประกอบขยะที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทุกด้าน และพิจารณาความครอบคลุมพื้นที่การให้บริการการเก็บขนว่าครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่ หากไม่ครอบคลุม ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการบริการที่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มผ.๒) ผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการและการเลือกใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอย รวมถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เข้าในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำฐานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการเก็บรวบรวมผลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ขยะที่จัดเก็บได้จากครัวเรือน สถานที่กำจัดขยะ หน่วยงานที่รับจ้างเก็บ ขน หรือรับกำจัดขยะ เป็นต้น นำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

๓.๒ การรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้ตระหนัก และมีจิตสำนึกในการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

๓.๓ การจัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภท อย่างน้อย ๒ ประเภท ไว้ในสถานที่สาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น ๆ ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทของขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

สำหรับในพื้นที่ของเอกชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ของเอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณขยะมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่แห่งนั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ บั๊มน้ำมัน หอพัก โรงแรม ห้างสรรพสินค้า สถานที่จำหน่ายอาหาร ตลาดน้ำ/ตลาดนัด/ถนนคนเดิน สถานบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยว และสถานพยาบาลของเอกชน ฯลฯ

๓.๔ กำหนดจุดหรือสถานที่รวบรวม “ขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชน” โดยการจัดวางภาชนะรองรับขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชนไว้ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นในหมู่บ้านหรือชุมชนแห่งนั้นอย่างน้อย ๑ จุด

๓.๕ กำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๓.๖ จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และดำเนินการตามมาตรฐาน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๗ จัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หากระยะทางในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากหมู่บ้าน/ชุมชนห่างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย เพื่อเป็นสถานที่ตั้งกลางระหว่างแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และเป็นที่พักหรือรวบรวมขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดระยะทางการขนส่งขยะมูลฝอยก่อนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกินกว่า ๔๐ กิโลเมตร หากจำเป็นต้องขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น และไม่มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะขนส่งไปยังสถานที่กำจัด ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยที่รอการขนส่งไปยังสถานที่กำจัด เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง โดยจะต้องพิจารณาตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) ระยะทางในการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ๔๐ - ๕๐ กิโลเมตร โดยต้องพิจารณาความคุ้มค่าในการขนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๒) การออกแบบและการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐาน หรือข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้

๓) ความสามารถในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการ

๓.๘ ออกข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนถึงปัจจุบัน กฎกระทรวง สุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขนและกำจัดขยะมูลฝอย ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)

๔.๑ กำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (ขยะมูลฝอยเก่า)

ขยะมูลฝอยตกค้างจะต้องได้รับการกำจัดให้หมดไป โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑) สำรวจ ประเมิน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อปิดหรือจัดทำแผนงานฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
 ๒) ปิด/หรือฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่า โดยการรื้อถอนขยะมูลฝอยในพื้นที่บ่อขยะมูลฝอย และแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) เพื่อส่งไปเป็นวัตถุดิบให้แก่โรงงานเอกชน หรือส่งไปยังเตาเผาขยะมูลฝอยเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า (รูปแบบการดำเนินโครงการแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง RDF) โดยถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๓ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเอกชนที่ได้รับมอบหมาย นำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการใช้หรือหาประโยชน์โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน ตามข้อ ๒๒ และข้อตกลงในหมวด ๓ ซึ่งกำหนดให้จัดทำข้อเสนอโครงการเสนอต่อคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงศักยภาพ ต้นทุน ความคุ้มค่า และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

๓) ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยให้ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ สถานที่กำจัดขยะที่มีการเทกองขยะมูลฝอยแบบเปิด (Open Dump) และสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบควบคุม (Controlled Dump) หรือฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfills) หรือให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๒ และหมวด ๓ เป็นต้นไป

๔) ติดตามตรวจสอบการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๕) การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่

๔.๒ การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นควรได้รับการจัดการและกำจัดให้หมดทุกวัน ไม่ควรมีขยะตกค้างหรือขยะสะสม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน คือ การจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เพื่อกำจัดขยะมูลฝอยหรือแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน ทั้งนี้ การส่งไปศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เริ่มต้นต้องมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ส่วนที่เหลือจึงจะนำไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ซึ่งจะทำให้ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยลดลง และยังลดต้นทุนการกำจัดอีกด้วย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ดังนี้

๑) จัดให้มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters)

จังหวัดเลยได้มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย(Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) จำนวน ๕ กลุ่ม (เป็นกลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก S หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วน้อยกว่า ๓๐๐ ตัน/วัน) โดยถือปฏิบัติ ตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยการตกลง ร่วมมือกันจัดทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ. ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

Cluster ที่ ๑ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จำนวน ๙ แห่ง มี เทศบาลตำบลเชียงคาน เป็นเจ้าภาพ

Cluster ที่ ๒ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอปากชม จำนวน ๘ แห่ง มี เทศบาลตำบลปากชม เป็นเจ้าภาพ

Cluster ที่ ๓ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอท่าลี่ อำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้ายและอำเภอนาแห้ว จำนวน ๒๙ แห่ง มี เทศบาลตำบลท่าลี่ เป็นเจ้าภาพ

Cluster ที่ ๔ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอภูกระดึง อำเภอหนองหิน และอำเภอผาขาว จำนวน ๑๔ แห่ง มี เทศบาลตำบลภูกระดึง เป็นเจ้าภาพ

Cluster ที่ ๕ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมืองเลย อำเภอวังสะพุง อำเภอภูหลวง อำเภอนาดัง และอำเภอเอราวัณ จำนวน ๔๐ แห่ง มีเทศบาลเมืองเลย เป็นเจ้าภาพ

๒) การเลือกใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามประเภทขยะมูลฝอย กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

- ก) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
- ข) การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ
- ค) การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน
- ง) การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน
- จ) วิธีการอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ

ตามที่เห็นสมควร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการนำขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปกำจัดในสถานที่ที่มีวิธีการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหมวดที่ ๓ เป็นต้นไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อจัดให้มีการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยให้ปฏิบัติตามแนวทาง ในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลง ร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อ ๑๓ วรรคสอง ที่ได้กำหนดให้ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการดำเนินการ เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยอนุโลม

๕. มาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการแพร่ระบาดรุนแรงหลายพื้นที่ ส่งผลให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีมูลฝอยติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งทางกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งคำแนะนำของกรมอนามัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมาตรการของกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการหลัก ๓ มาตรการ ได้แก่ มาตรการรณรงค์คัดแยกขยะ มาตรการเก็บขยะ และมาตรการกำจัดขยะ ตามหนังสือที่ มท ๐๘๒๐.๒/ว ๑๓๕๙ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓

๕.๑ มาตรการรณรงค์คัดแยกขยะ

๑) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกขยะแต่ละประเภทใส่ถุงและมัดปากถุงให้แน่นไม่ให้มีรอยฉีกขาด แล้วนำไปทิ้งในถังขยะหรือจุดรวบรวมขยะเพื่อรอการเก็บขน

๒) ให้ประชาชนทั้งหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า โดยแยกใส่ถุงต่างหากจากถุงขยะประเภทอื่น ปิดปากถุงให้แน่น และควรทำสัญลักษณ์ที่ถุงขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า เช่น ผูกเชือก หรือเขียนบอกให้รู้เวลาพนักงานเก็บขนขยะมาจัดเก็บ หรือนำไปทิ้งในถังขยะสีแดง ซึ่งจัดให้เป็นถังขยะติดเชื้อ หรือนำไปทิ้งไว้ในจุดรวบรวมขยะเฉพาะเพื่อรอการเก็บขน

๓) จัดให้มีถังขยะสีแดงไว้ในที่สาธารณะหรือจุดรวบรวมขยะ เพื่อเป็นจุดทิ้งขยะหน้ากากอนามัย และหน้ากากผ้าเป็นการเฉพาะ

๔) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่า หากผู้ที่ไม่มีอาการป่วยหรือไม่ได้ใกล้ชิดกับผู้ที่เป็กลุ่มเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สามารถใช้หน้ากากผ้าแทนหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ได้ เนื่องจากสามารถซักทำความสะอาดโดยใช้น้ำยาซักผ้าเด็ก หรือน้ำสบู่อ่อน หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ และตากแดดให้แห้งสนิทก่อนนำมาใช้ใหม่ เพื่อเป็นการลดจำนวนขยะหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วและจำนวนขยะติดเชื้อด้วย

๕.๒ มาตรการเก็บขยะ

๑) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ ถุงมือ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้าและเครื่องแต่งกายที่รัดกุม เป็นต้น ให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานทุกวัน

๒) ให้มีการป้องกันการติดเชื้อจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แก่พนักงานเก็บขนขยะทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงานทุกครั้ง

๓) ตรวจสอบสุขภาพพนักงานเก็บขนขยะเป็นระยะตามความเหมาะสม

๔) หลังจากการปฏิบัติงานทุกครั้ง ให้ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อผสมแอลกอฮอล์ทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ เครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในขณะที่ปฏิบัติงาน รวมถึงฉีดล้างรถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยเป็นประจำทุกวัน

๕.๓ มาตรการกำจัดขยะ

๑) ให้หามาตรการและอุปกรณ์ที่เหมาะสมให้แก่พนักงานประจำจุดกำจัดขยะเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการติดเชื้อระหว่างการปฏิบัติงาน

๒) การกำจัดขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าให้การกำจัดเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕

๖. มาตรการการจัดการขยะพลาสติก

๖.๑ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓ เป็นการดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อกำหนดเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกในภาพรวมของประเทศ และเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกตามพันธกรณีระหว่างประเทศในคราวประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้าน ๓R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๙ ระหว่างวันที่ ๔ – ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ และเป็นกรอบนโยบายการจัดการกากของเสียด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย

๖.๑.๑ (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓ ประกอบด้วย ๒ เป้าหมาย ดังนี้

(๑) การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- เลิกใช้ภายในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ ๑) พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal) ๒) ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมสารอ็อกโซ่ (Oxo) และ ๓) ไมโครบีด (Microbead)
- เลิกใช้ภายในปี ๒๕๖๕ จำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ ๑) ถุงพลาสติกหูหิ้ว ขนาดความหนาน้อยกว่า ๓๖ ไมครอน ๒) กล่องโฟมบรรจุอาหาร ๓) แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) และ ๔) หลอดพลาสติก

(๒) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๖.๑.๒ หน่วยงานดำเนินการ

(๑) หน่วยงานกลาง ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานหลัก

(๒) หน่วยงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญในการดำเนินงานขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานในการจัดการขยะพลาสติกในระดับจังหวัด และรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของจังหวัดมายังหน่วยงานกลาง

๖.๒ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

๖.๒.๑ กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี BOI และสภาอุตสาหกรรม (FTI-PPP) เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจ Upcycling ทั้งในระดับบริษัทขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม เช่น ทำเสื้อจากขยะขวด PET

(๒) ถนนพลาสติกตัวอย่างในพื้นที่ของภาคเอกชนและขยายผลสู่การเป็นมาตรฐานถนนพลาสติกสำหรับประเทศไทยเพื่อนำไปเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในพื้นที่อื่นต่อไป

(๓) ทำไม้เทียมหรือผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้างจากขยะพลาสติกเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว

(๔) การศึกษา ค้นคว้า และจัดหาเทคโนโลยีในการจัดการใช้ประโยชน์ขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน

(๕) พัฒนาการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอื่น ๆ ได้แก่ ถนน ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

๖.๒.๒ กระทรวงมหาดไทยร่วมกับหน่วยงานอื่นเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(๑) การลด เลิกใช้ พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และไม่สามารถนำกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

(๒) โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๓) การรณรงค์คัดแยกหลอดพลาสติกและพลาสติกใช้ครั้งเดียว อื่น ๆ ในสถานที่บริการ โดยให้แจกในกรณีที่มีการร้องขอ ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๔) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียนและการจัดการทรัพยากรด้วยการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง

(๕) การสนับสนุนการนำขยะพลาสติกเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

(๖) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๗) การส่งเสริมให้ร้านรับซื้อของเก่ามีการจัดการสภาพร้านที่ดี

(๘) การพัฒนาระบบรวบรวมขยะพลาสติกในพื้นที่ของรัฐหรือเอกชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งส่งเสริมระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ (Deposit Refund)

๖.๒.๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(๑) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยก/รวบรวมขยะภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๒) ส่งเสริมให้เกิดหน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะอินทรีย์ในระดับชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะพลาสติกและขยะรีไซเคิลอื่น ๆ

(๓) การวางระบบและโครงสร้างพื้นฐานในการคัดแยกและจัดการขยะแบบครบวงจรในทุกพื้นที่

๖.๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF)

๖.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการจัดทำโมเดลโครงการนำร่องการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่นำร่อง ได้แก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร และจังหวัดระยอง

๗. มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เสนอโดย ทส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้รายงานผลการดำเนินการต่อนายกรัฐมนตรี เป็นระยะ ๆ ตามไตรมาส โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. มาตรการ

๑) มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการป้องกันและควบคุมการเกิดของเสียจากการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ โดยการออกแบบ/ผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco - design) ลดปริมาณสารพิษในผลิตภัณฑ์ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตด้วยการเลือกใช้วัตถุดิบในการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพของระบบนิเวศธรรมชาติในการรองรับมลภาวะจากพลาสติก ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจเพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนเอง

๒) มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการบริโภคที่เหมาะสม ลดการบริโภคพลาสติกที่ฟุ่มเฟือย ส่งเสริมการจัดซื้อ/บริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและเอกชนในการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

๓) มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะพลาสติกกลับมา ใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ส่งเสริมให้ประชาชนลดและคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยหลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse Recycle การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) การจัดทำหลักเกณฑ์แนวทางการส่งเสริมการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมบางประเภทต้องใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลพลาสติก รวมทั้งมาตรการส่งเสริมทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่มีการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และจัดหาเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ ดังนี้

๓.๑) การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่นในการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้การจัดการขยะเป็นไปตามหลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse Recycle

๓.๒) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาระบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยระบบ Circular Economy

๓.๓) การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) โดยร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีความพร้อมเข้าร่วมดำเนินการ

๓.๔) การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรับซื้อของเก่า

๓.๕) การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการ หรือชุมชน หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลาสติกที่ดี

๓.๖) การควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศ

๓.๗) การพัฒนานโยบายเฉพาะเพื่อการจัดการขยะพลาสติก

๓.๘) การกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในทะเล

๒. กลไกการขับเคลื่อน

๑) สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หรือการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๒) การสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานในทุกระดับทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้แก่ หน่วยงานราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้บริโภค

- ๓) การใช้เครื่องมือและกลไกต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ดังนี้
- ๓.๑) มาตรการทางการเงินการคลัง โดยอาจเป็นเงินงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน ได้แก่ เงินลงทุนจากภาคเอกชน เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศ และงบประมาณแผ่นดิน
  - ๓.๒) การสร้างแรงจูงใจ ด้วยการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ และการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งเครื่องมือทางสังคม เพื่อสนับสนุนการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว
  - ๓.๓) การสนับสนุนการวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับระบบการจัดการ ระบบฐานข้อมูล นวัตกรรมในการจัดการขยะพลาสติกทั้งบนบกและทะเล
  - ๓.๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาระบบการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการป้องกันขยะบกลงสู่ทะเล
  - ๓.๕) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือเร่งออกกฎระเบียบข้อบังคับ

๓. หน่วยงานขับเคลื่อน

- ๑) หน่วยงานส่วนกลาง คือ กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน
- ๒) หน่วยงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

- ๑) ภาครัฐส่วนกลาง ประกาศแนวนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ให้ชัดเจน
- ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแนวนโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการขยะพลาสติกในท้องถิ่น ออกข้อกำหนดและเทศบัญญัติเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก และรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติก ให้กับ ผู้บริโภค ประชาชน ชุมชน ด้วยหลักการ ๓R รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- ๓) ภาคประชาชน ร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้หลักการ ๓R และเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมในระดับครัวเรือนและขยายผลในชุมชน

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	(๑) มีการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เข้าร่วมอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อปี	(๑) อปท. “รับสมัครอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)” และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง	- อปท.	- สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	<p>(๒) อปท. มีโครงการ/กิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เข้าร่วมอย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง ดังนี้</p> <p>(๒.๑) จัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน เริ่มตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และการรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนของ อปท.</p> <p>(๒.๒) การจัดกิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น นัดเวลาเก็บขนขยะมูลฝอย เก็บกวาดขยะมูลฝอย เป็นต้น</p> <p>(๒.๓) สอดส่องดูแล ฝึกระวัง และรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่</p> <p>(๒.๔) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน เป็นต้น</p>	<p>- อปท.</p>	<p>- สถจ./สถอ.</p> <p>- ภาคเอกชน</p> <p>- ภาคประชาชน</p>

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(๒.๕) เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ภาคราชการ ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน		
๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๕๐ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง	(๑) มีการคัดแยกขยะ ๔ ประเภท เช่น การส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในหน่วยงาน หมู่บ้าน ชุมชน การนำขยะรีไซเคิลมาใช้ซ้ำ หรือการนำมาผลิตเป็นสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดทำถังขยะเปียกเพื่อรองรับขยะอินทรีย์ การคัดแยกขยะอันตรายเช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก รวมถึงการจัดกิจกรรม เช่นการทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน หรือกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น	- อปท.	- จังหวัด - สถจ./สถอ. - ทสจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน รวมถึงผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ เช่นการจัดการกับขยะทั่วไป การคัดแยกขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการลดขยะประเภทใช้ครั้งเดียว (single use) และแนวทางในจัดการกับ	- อปท.	- จังหวัด - สถจ./สถอ. - ทสจ. - ภาคเอกชน

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	<p>ขยะรีไซเคิลที่มีในครัวเรือน หรือสถานประกอบการ การจัดการกับขยะอินทรีย์ เพื่อรองรับมูลฝอยประเภทอาหารจากครัวเรือน หรือการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ภาคประชาชน
	<p>(๓) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้หมู่บ้าน/ชุมชน ให้มีกิจกรรมคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่อง การประสานงานกับผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อ ร่วมมือจัดการกับขยะชุมชน เช่น ซาเล้ง หรือ โรงงานรีไซเคิลขยะ เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อปท. 	<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัด - สถจ./สถอ. - ทสจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
<p>๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง</p>			
<p>๒.๑ องค์กปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง</p>	<p>(๑) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดการหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อปท. 	<ul style="list-style-type: none"> - สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	<p>(๒) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกแห่ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อปท. 	<ul style="list-style-type: none"> - สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(๓) จัดหายานพาหนะขนขยะมูลฝอยและพนักงานประจำรถให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	- อปท.	- สถจ. - สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๔) ตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนขยะมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๕) การทำความสะอาดยานพาหนะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการขนขยะ	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๙๕ มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	(๑) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน มีการเก็บขนแบบแยกประเภท ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๙	- อปท.	- สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๒) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อแจ้งให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน	- อปท.	- สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(๓) จัดเตรียมยานพาหนะ และเส้นทางการเก็บขยะให้เหมาะสมสำหรับการเก็บขยะแยกประเภท	- อปท.	- สจจ. - ทสจ. - อบจ.
๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด	(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ ๑ แห่ง	- อปท.	- สจจ./สจอ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๒) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป	- อปท.	- สจจ./สจอ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๓) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชนประเภทต่าง ๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน	- อปท.	- สจจ./สจอ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๔) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขยะอันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขนพร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ	- อปท.	- สจจ. - อบจ.

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
			- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
<p>๒.๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๕๐ มีการติดตั้งถังขยะหน้ากากอนามัย และหน้ากากผ้าตามมาตรการการจัดการขยะ ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)</p>	<p>(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า อย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ ๑ แห่ง</p>	- อปท.	<p>- สถจ./สถอ. - สสจ./สสอ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน</p>
	<p>(๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน เกี่ยวกับขยะติดเชื้อประเภทต่าง ๆ การจัดการขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า และการประชาสัมพันธ์จุดรวบรวมขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าของชุมชน</p>	- อปท.	<p>- สถจ./สถอ. - สสจ./สสอ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน</p>

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๘๕	(๑) อปท. จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โซฟาถังขยะ โต๊ะเก้าอี้เครื่องใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า ไม้กวาดจากเศษพลาสติก เต้าเผาไร้ควัน การทำสารบำรุงดินจากไส้เดือนดิน เป็นต้น	- อปท. - หมู่บ้าน/ชุมชน	- จังหวัด - สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) อปท. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่ารีไซเคิล การล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น	- อปท.	- จังหวัด - สถจ./สถอ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๓) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด อปท. และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ ๓ Rs หรือ ๓ช. ให้แก่นักเรียน และนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน	- สถานศึกษาในสังกัด อปท. ทุกแห่ง - อปท.	- จังหวัด - สถจ./สถอ. - สพม.เลย - สพป.เลย เขต ๑-๓

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	สถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการ จัดตั้งภาชนะรองรับแบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริม ให้มีการคัดแยกขยะ		<ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาเอกชน - มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๔) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ ภาคประชาชน (ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ ถุงพลาสติก โฟม และรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้า	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - ภาคราชการ - ภาคเอกชน - ภาคการศึกษา - ภาคศาสนา - ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
	(๕) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยก ขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่าย ชุมชน เข้ามาบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - ปค.จ./ปค.อ. - สจจ./สจอ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๖) อปท. ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่ม ประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหา สถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อ	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - ปค.จ./ปค.อ. - สจจ./สจอ.

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	หรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่งของที่มียุทธศาสตร์ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง		<ul style="list-style-type: none"> - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๘) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	<p>(๙) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เต้าเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า ๕๐ ตัน/วัน และเต้าเผา ขนาดน้อยกว่า ๑๐ ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย</p>	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - สถจ./สถอ. - ทสจ. - สสภ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	<p>(๑๐) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะที่ อปท. เก็บขนไปกำจัด ที่ระบบกำจัด หรือประสานขอตัวเลขปริมาณที่บ่อหรือระบบกำจัดของเอกชนที่ อปท. จ้างเก็บ/ขน/กำจัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สถ. รวมทั้งรายงานข้อมูลผ่าน ทสจ. เพื่อรวบรวมให้ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสภ.) รายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของกรมควบคุมมลพิษ คพ.</p>	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - สถจ./สถอ. - ทสจ. - สสภ., - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	<p>(๑๑) ในกรณีในพื้นที่นั้น ๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ อปท. ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ</p>	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - สถจ./สถอ. - ทสจ. - สสภ.

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	โดยคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม		- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
<p>๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ ๓๐ มีการขนขยะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)</p>	<p>(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการวางแผนความร่วมมือ รวมถึงการวางระบบขนขยะมูลฝอยไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) อย่างมีมาตรฐาน และถูกต้องตามหลักวิชาการ</p>	- อปท.	<p>- สถจ./สถอ.</p> <p>- อบจ.</p> <p>- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน</p>
<p>เจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)</p>	<p>(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนขยะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย</p>	- อปท.	<p>- สถจ./สถอ.</p> <p>- อบจ.</p> <p>- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน</p>
<p>๓.๓ ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ ๖๐ ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ</p>	<p>(๑) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอกำจัด อปท. มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย</p>	- อปท.	<p>- สถจ./สถอ.</p> <p>- อบจ.</p> <p>- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน</p>
	<p>(๒) ขยะอันตรายชุมชนให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ</p>	- อปท.	<p>- สถจ.</p> <p>- อบจ.</p> <p>- ภาคเอกชน</p>

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
			- ภาคประชาชน
<p>๓.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ไม่มีขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตกค้างตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)</p>	<p>(๑) มีการวางระบบการขนขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าของ อปท. ไปรวบรวมกับขยะติดเชื้อของสถานพยาบาล เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น เพื่อนำส่งกำจัดต่อไป</p> <p>(๒) จัดระบบการขนขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าให้เป็นไปตาม มาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเก็บขน ระหว่างขน และการกำจัด</p>	<p>- อปท.</p> <p>- อปท.</p>	<p>- สจจ./สจอ.</p> <p>- สสจ./สสอ.</p> <p>- รพ.สต</p> <p>- ภาคเอกชน</p> <p>- ภาคประชาชน</p> <p>- สจจ./สจอ.</p> <p>- สสจ./สสอ.</p> <p>- รพ.สต</p> <p>- ภาคเอกชน</p> <p>- ภาคประชาชน</p>
๔. ด้านการบริหารจัดการ			
<p>๔.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการบันทึกข้อมูล</p>	<p>(๑) จังหวัดมีการตรวจสอบข้อมูลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศ</p>	<p>- อปท.</p>	<p>- สจจ.</p>

เป้าหมายของจังหวัด	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.๒) ทุกวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน		
	(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.๒) ในทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	- อปท.	- สถจ.

**หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

**มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง**

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๒. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์การลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สถ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
๓. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท./ สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	- มท./สถ. - ภาคเอกชน

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
		- ภาคประชาชน
๕. สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	- กระทรวงศึกษาธิการ - ทุกสถานศึกษาสังกัด อปท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๖. สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการต่อต้านจากประชาชน ในประเด็นปัญหาเรื่องการก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและผลกระทบด้านต่าง ๆ จากการก่อสร้าง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๗. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่ การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	- สธ.	- วท./คพ. /พพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๘. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	- อปท.	- สธ./ภาคเอกชน
๙. อบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพ ในการจัดการขยะมูลฝอย	- สธ. - อปท.	- ทส. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑๐. สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอย	- จังหวัด - สถ.	- ทส. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
๑๑. สร้างกลไก และเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	- จังหวัด	- สถ. - ภาคประชาชน
๑๒. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงาน การบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านชุมชนสถาน	- สถ.	- มท./สถ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

*หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.) .....

เรื่อง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย

*****

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศวัน เวลา สถานที่ และเส้นทาง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย ให้ผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร

(ชื่อ อปท.) ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... จึงประกาศกำหนดวัน เวลา และเส้นทาง การเก็บและขนขยะมูลฝอย ดังนี้

๑. วัน เวลา สถานที่ที่ประชาชนรวบรวมขยะมูลฝอยในจุดที่กำหนด

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอย นำกลับมาใช้ใหม่	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๑ และ ๓ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรับซื้อ ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๒ และ ๔ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรับซื้อ ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจาก ชุมชน	๑. ให้ทุกครัวเรือนนำไปรวบรวมในจุดที่ อปท. กำหนด ตามมติของหมู่บ้าน/ชุมชน ๒. ให้ทุก อปท. กำหนดวันตามความเหมาะสมนำส่ง อบจ. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ	

/๒. เส้นทาง การเก็บ....

๒. เส้นทางเก็บ และขนขยะมูลฝอย (ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นต้นไป)

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....

ในการทิ้งขยะมูลฝอยดังกล่าว สำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ (ไม่ใช่สถานที่สาธารณะ) ขอให้คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งทุกครั้ง และนำใส่ถุงพลาสติกและมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกสีตามประเภทขยะมูลฝอย คือ เชือกสีน้ำเงิน ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป เชือกสีเหลือง ได้แก่ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และขยะมูลฝอยอินทรีย์ใช้เชือกสีเขียว เป็นต้น

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อบท.) .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน
(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” เช่น ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ หรือยาปราบศัตรูพืช ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ยบรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟฟ้า ส่วนประกอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ชื่อ อปท. .... จึงกำหนดจัดรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. .... กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. .... นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....
๒. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....
๓. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. ....
หมายเลขโทรศัพท์ ..... E - mail .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)
(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)”
ใน ชื่อ อปท. .... จึงกำหนดจุดรวบรวมขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะเปียก (เศษอาหาร) โดยประชาชนนำไป
รวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. .... กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. .... นำไปกำจัดตามหลัก
วิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....
๒. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....
๓. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. ....

หมายเลขโทรศัพท์ ..... E - mail .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่

(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกใส กระดาษ กล่องเครื่องดื่มUHT พลาสติกอื่น อะลูมิเนียม โลหะอื่น ฯลฯ ชื่อ อปท. .... จึงกำหนดแนวทาง การคัดแยกขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ในครัวเรือน โดย ชื่อ อปท. .... ไม่มีถังรองรับ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ไว้บริการ โดยครัวเรือนคัดแยก เก็บไว้ในภาชนะที่เหมาะสม และ ชื่อ อปท. .... จะประชาสัมพันธ์ ประสานงานให้ผู้รับซื้อของเก่าเข้ารับซื้อตามระยะเวลาที่สมควร ในราคาท้องตลาดที่ผู้ขายกับผู้ซื้อตกลงกันเอง ดังนี้

๑. ขวดแก้ว – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กู้ด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๒. กระดาษ – จัดระเบียบ มัดบรรจุภาชนะ – เก็บรวบรวมไว้
๓. กล่องเครื่องดื่ม UHT – เทเครื่องดื่มออกให้หมด – รวบรวมในภาชนะ
๔. ขวดพลาสติกใส – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กู้ด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๕. พลาสติกอื่นๆ – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กู้ด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๖. อะลูมิเนียม – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กู้ด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๗. เหล็ก/โลหะ – จัดระเบียบ บรรจุภาชนะ – เก็บรวบรวมไว้

ชื่อ อปท. .... จะนัดวัน เวลา สถานที่ และราคารับซื้อให้ทราบต่อไป
โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. ....
หมายเลขโทรศัพท์ ..... E – mail .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยทั่วไป

(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะทั่วไป” เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตาม ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และขยะมูลฝอยอินทรีย์ เป็นขยะที่ย่อยสลายยากนำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลแล้วไม่คุ้มทุน และไม่มีความเป็นอันตราย ได้แก่ ซอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ชื่อ อปท. .... กำหนดให้ ครัวเรือนรวบรวมใส่ภาชนะ หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้ นำไปรวบรวมยังจุดที่ ชื่อ อปท. .... กำหนดเพื่อ ชื่อ อปท. .... เก็บรวบรวมไปกำจัดตามเส้นทางที่ประกาศไว้ โดยขยะมูลฝอยทั่วไป ให้ประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในถังขยะในจุดรวบรวมที่ ชื่อ อปท. .... ประกาศไว้แล้วในถังสีน้ำเงิน หรือถังสีที่มีสัญลักษณ์สีน้ำเงิน ดังนี้

๑. เชือก สิ่งจากวัสดุธรรมชาติ หรือผ้าสีน้ำเงินผูกติดไว้กับถังรวบรวมขยะ

๒. สติกเกอร์ สัญลักษณ์

๓. จุดรวบรวม ชื่อ อปท. .... จะมีปิดประกาศประชาสัมพันธ์ ถังขยะที่รวบรวมขยะทั่วไป

ชื่อ อปท. .... ขอความร่วมมือประชาชนไม่ทิ้งขยะมูลฝอยทั่วไปในถังขยะเดียวกับ ขยะมูลฝอยอินทรีย์หรือขยะเปียก เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของพนักงานจัดเก็บ และความสะดวก ในการนำไปกำจัด โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. .... หมายเลขโทรศัพท์ ..... E - mail .....

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.) .....

เรื่อง ลงทะเบียนผู้ต้องการมูลฝอยอินทรีย์ หรือขยะเปียกไปใช้ประโยชน์

*****

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยเฉพาะการนำมูลฝอยที่ย่อยสลายง่าย ที่เป็นขยะเปียก และขยะอินทรีย์ (เศษอาหาร, เปลือกผลไม้) ไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง นำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์ หรือใช้ประโยชน์อื่น ประชาชนหรือชุมชนสามารถแจ้งความประสงค์และลงทะเบียนขอ นำไปใช้ประโยชน์ได้ที่.....ตั้งแต่วันที่ ..... ถึงวันที่ .....เพื่อ ชื่อ อปท. ....ประชาสัมพันธ์และประสานผู้ประกอบ การและครัวเรือนดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.) .....

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.) .....

เรื่อง วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (หมู่บ้าน/ชุมชนจัดการตนเอง)

*****

ด้วย ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ออกตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมถึงเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ และการกำจัดมูลฝอยให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม และสามารถพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของ (ชื่อ อปท.) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย(ชื่อ อปท.) จึงกำหนดวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยคร่าว่ือน ดังนี้

๑. ขยะมูลฝอยอินทรีย์ (ย่อยสลาย) เป็นของที่เน่าเสียและย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้แห้ง ซากสัตว์ ฯลฯ บริหารจัดการ ดังนี้

๑.๑ จัดทำภาชนะกำจัดขยะเปียกของครัวเรือน

๑.๒ ขุดหลุมฝัง หรือนำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์

๒. ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิลใหม่ได้ (นำไปขายได้) ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อโลหะ และยาง ฯลฯ ประชาชนคัดแยกและรวบรวมนำจำหน่าย ณ .....ทุกวันที่.....

๓. ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เป็นขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบที่เป็นสารที่เป็นอันตราย ได้แก่ ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ยบรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯให้นำไปรวบรวมไว้ที่..... เพื่อ (ชื่อ อปท.)..... ดำเนินการต่อไป

๔. ขยะมูลฝอยทั่วไป เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะ ๓ ประเภทข้างต้น โดยย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลไม่คุ้มทุน และไม่อันตราย ได้แก่ ของ/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่ กิ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ให้กำจัดตามความเหมาะสม โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

/๕. ประชาชนในเขต.....

-๒-

๕. ประชาชนในเขต (ชื่อ อปท.) ..... ปฏิเสธและลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม โดยใช้ถุงผ้า หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.) .....

